

altfor vag og vil vise sig i højeste Grad upraktisk. Man kunde let tænke sig Forhold, hvor man vilde sige, at det er ganske umuligt at tage mod den svage mundtlige Erklæring, og det vilde kunne afføde megen Strid og Splid, for hvem skal have Beviset for, at en saadan mundtlig Erklæring i Virkeligheden er afgiven? Derfor anbefale vi at holde sig alene til skriftlige Erklæring. — Det vil ses, at disse to Erklæring er affattede saaledes, at Valgrets-erklæringen er i nøje Overensstemmelse med den Affattelse, som det kirkelige Udvalg i sin Tid gav den, og at den anden Erklæring, Valgbarhedserklæringen, ligeledes er affattet i Overensstemmelse med det kirkelige Udvalgs Forslag, men dernæst er suppleret med en Del af det, som var kommet ind i det foreliggende Forslag ved Behandlingen i Folketinget. Jeg skal først dvæle et Øjeblik ved den første af disse Erklæring, Valgrets-erklæringen. Jeg kan straks sige, at den i mine Tanker er meget vag og derfor ogsaa meget svag. Jeg tillægger den i Virkeligheden i denne Formulering kun liden Betydning. Det var ogsaa derfor, at jeg ikke kunde godkende den, den Gang jeg stod i det kirkelige Udvalg. Jeg syntes, at naar jeg stod i det kirkelige Udvalg, kunde jeg overfor den Forsamling, saaledes som den var valgt og sammensat, stille det Krav, at man skulde tage skyldigt Hensyn til det, som blev kaldt: det aandelige Livs Ret. I den Forsamling kunde der kræves baade en Forstaaelse og Hensyntagen hertil, og der kunde man sætte Idealet frem og sige: Det er med dette for Øje, vi maa gøre vort Arbejde. Men det er mig ganske klart — med al Højagtelse for dette høje Ting —, at naar man staar i Rigsdagen, er man ikke berettiget til at stille det samme Krav til Rigsdagens Medlemmer. Thi disse ere valgte ud fra ganske andre Forudsætninger. Men man kan derimod stille det Krav, at man som Medlem af dette Ting og som den, der er sig bevidst, hvad Grundlovens Fordringer overfor Lovgivningsmagtens Forhold til Folkekirken er, maa vise folkekirkelig Forstaaelse og tilbørlig Hensyntagen til Folkekirkens Krav. Derfor er mit eget Standpunkt saa forskelligt, eftersom jeg staar det ene eller det andet Sted, thi der kunde jeg tale ud fra Forudsætninger, som jeg hverken kan eller har Ret til at fremføre her. Jeg skal da blot holde mig til dette, at her i Tinget maa der tages skyldig folkekirkelige Hensyn. Jeg erkender, at Valgrets-erklæringen her i Virkeligheden er saa vag og svag, at den endda neppe nok opfylder disse Fordringer,

men dog vil jeg ikke kalde den helt betydningløs. Den begynder med, at den paagældende erklærer, at han er døbt med den kristne Daab og oplært i den kristne Børnelærdom, og saa udtales i Erklæringen, at han eller hun ønsker at være Medlem af den danske Folkekirke og have Del i dens Goder. Ganske vist, det er ingen stor Fordring, der stilles, men det er dog noget. Der ligger dog noget i, at man erklærer baade, at man ønsker at være Medlem af den danske Folkekirke, og at man virkelig sætter Pris paa, tillægger det en Værdi, at have Del i Folkekirkens Goder, hvad enten man lægger mere eller mindre ind i dette Udtryk. — Naar jeg derimod gaar over til den næste Erklæring, den, der omtales i Ændringsforslaget Nr. 19, Valgbarhedserklæringen, da viser det sig, at den er langt indholdsrigere og betydningsfuldere. Den lyder saaledes: „Forinden et valgt Medlem første Gang tager Sæde i et Menighedsraad, afgiver han i et Menighedsraadmøde, der sammenkaldes af Formanden, en skriftlig Erklæring saalydende: „Jeg undertegnede vedkender mig den kristne Tro, hvorpaa jeg er døbt, og lover at udføre det mig betroede Hverv i Troskab mod vor evangelisk-lutherske Folkekirke, saa at den kan byde gode Vilkaar for den kristne Menigheds Liv og Vækst.“ Dette er jo ikke nogen Erklæring om et personligt Gudsforhold, og det er derfor ogsaa med Urette, dersom man vil stemple den som en egentlig Trosbekendelse. Men denne Erklæring tager netop de nødvendige folkekirkelige Hensyn og udelukker dem, der vide, at de ere i Uoverensstemmelse med Folkekirken og ikke ville være med til at arbejde hen til at skaffe og bevare for den levende Menighed gode Kaar indenfor Folkekirkens Rammer. Det mener jeg, er en folkekirkelig set forsvarlig Erklæring, og jeg synes, man absolut maa fastholde, at en saadan Erklæring maa underskrives og afgives af dem, der skulle indtræde i Menighedsraad, som skulle have den vigtige Opgave at lægge et stort Lod i Vægtskaalen, naar der bliver Tale om det for hele Sognet saa vigtige Spørgsmaal, hvem der skal være Sognets Præst. Jeg ved godt, at der kan indvendes mod dette og er blevet indvendt mod det: Ja, men gaar det da an at ville afkræve Lægfolk en saadan Erklæring, naar man betænker, at Præster, der have Embede i vor Folkekirke, trods det Præsteløfte, de have afgaet, dog mængden Gang lade det komme frem, at de slet ikke ere i Overensstemmelse med dette Præsteløfte? Jeg forstaaer godt denne Ind-